

Sygn. akt: I C 1407/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska
-----------------	---------------------

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2023 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 148¹ § 1 i 3 k.p.c.

sprawy z powództwa B. T., A. A.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I.zasądza od pozwanego (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powodów B. T. i A. A. solidarnie ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 49.936,09 CHF od dnia 26 lipca 2022 r. do dnia 30 stycznia 2023 r., wynoszące 3.152,47 (trzy tysiące sto pięćdziesiąt dwa 47/100) CHF,

II.wyroкови w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności,

III.zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 11.364 zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 1407/22

UZASADNIENIE

Powodowie B. T. i A. A. wnieśli przeciwko pozwanemu (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. pozew, w którym zażądali aby pozwany zapłacił powodom solidarnie kwotę 49.936,09 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 lipca 2022 r. do dnia zapłaty, a nadto wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie zwrotu kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Żądania te zgłosili również w przypadku złożenia przez pozwanego sprzeciwu lub stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że zawarli jako konsumenci z poprzednikiem prawnym pozwanego – Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. – w dniu 23 września 2008 r. umowę kredytu nr (...) na kwotę 443.508,77 CHF. Powodowie podnieśli, że umowa została zawarta na wzorcu umownym dostarczonym przez pozwanego. Powodowie nie mieli możliwości ingerowania w warunki umowy w zakresie sposobu przeliczania kwoty kredytu z CHF na PLN i sposobu przeliczania poszczególnych rat płaconych PLN na CHF. Zdaniem powodów umowa z uwagi na nieważność zapisów

kształtujących główne świadczenia stron, winna zostać uznana za nieważną. Zobowiązania umowne wobec pozwanego zostały ukształtowane w sposób rażąco niekorzystny dla powodów, bowiem przerzuciły w całości ryzyka na powodów jako konsumentów, bez żadnego w zasadzie ryzyka po stronie pozwanego. Powodowie podali, że prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 15.10.2020 r. w sprawie o sygn. akt I C 347/20, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 marca 2022 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 60/21 ustalono, że nieważna jest umowa kredytu nr (...) zawarta 23 września 2008 r. pomiędzy powodami a poprzednikiem prawnym pozwanego. Wyrokami tymi zasądzone na rzecz powodów kwotę 141.846,17 CHF oraz kwotę 165.357,29 PLN wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 6 maja 2020 r. do dnia zapłaty. W związku z nieważnością umowy kredytu całe świadczenie dokonane przez powodów na rzecz pozwanego było nienależne. Powodowie wskazali, iż w wyniku wykonywania nieważnej umowy kredytu w ich majątku powstało uszczerplenie w kwocie 321.764,09 PLN i w kwocie 191.782,26 CHF. W ocenie powodów z powyższego wynika, iż na rzecz powodów należne są również kwoty 156.406,80 PLN oraz 49.936,09 CHF. Pismem z dnia 4 sierpnia 2022 r. powodowie złożyli pozwanemu oświadczenie o potrąceniu, z którego wynika, że dokonali potrącenia kwoty 922.189,33 zł, stanowiącej łączną kwotę wypłaconego kredytu, z łączną kwotą 156.406,80 zł przysługującą powodom z tytułu dokonanych wpłat na podstawie umowy kredytu, która została uznana prawomocnym wyrokiem za nieważną. Powodowie podnieśli, iż zgodnie z art. 498 § 2 k.c. wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się wzajemnie do wysokości wierzytelności niższej, tj. do kwoty 765.782,53 zł, którą powodowie wpłacili na rachunek wskazany w wezwaniu do zapłaty pozwanego z dnia 15 marca 2022 r. Jednocześnie pozwany został wezwany do zapłaty kwoty 49.936,09 CHF. W ocenie strony powodowej pozwany jest zobowiązany do zwrotu w/w kwoty, którą uzyskał na podstawie bezpodstawnego wzbogacenia (pозew k. 4-16).

W odpowiedzi na pozew **pozwany (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.** wniósł o oddalenie powództwa w całości, z uwagi na spełnienie przez pozwanego w całości roszczenia dochodzonego pozwem, w wyniku wpłaty na rachunek bankowy powodów kwoty 49.936,09 CHF, co nastąpiło w dniu 27 stycznia 2023 r. oraz o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w dniu 27 stycznia 2023 r. pozwany w całości spełnił roszczenie, którego powodowie dochodzą w niniejszym postępowaniu, w konsekwencji brak jest podstaw do uwzględnienia żądania pozwu (odpowiedź na pozew k. 115-116).

Pismem z dnia 7 lutego 2023 r. powodowie cofnęli pozew w części dotyczącej żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty w wysokości 49.936,09 CHF wobec jej zapłaty przez pozwanego w dniu 30.01.2023 r., tj. po wniesieniu pozwu i po otrzymaniu odpisu pozwu przez pozwanego. Zażądali zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kosztów procesu w zakresie objętym w/w roszczeniem, gdyż zapłata roszczenia w tej części nastąpiła po wniesieniu pozwu i po otrzymaniu odpisu pozwu przez pozwanego. Pozwany winien być traktowany jako strona przegrywająca sprawę. Jednocześnie powodowie podtrzymali żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów solidarnie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 49.936,09 CHF, precyzując, że odsetki te należne są za okres od dnia 26 lipca 2022 r. do dnia 30 stycznia 2023 r. i wynoszą 3.152,47 CHF (pismo pełnomocnika powodów k. 143-145).

W piśmie z dnia 8 marca 2023 r. pozwany uznał wysokość odsetek wskazanych przez powodów w piśmie z dnia 7 lutego 2023 r. Wniósł o wzajemne zniesienie kosztów postępowania w zakresie co do cofniętego żądania pozwu, względnie o obciążenie pozwanego jedynie w zakresie obowiązku zwrotu na rzecz powodów kosztów opłaty sądowej oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictw, ewentualnie o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania (pismo przygotowawcze k. 150-151).

Sąd Okręgowy w Olsztynie, w dniu 16 czerwca 2023 r. umorzył postępowanie o zapłatę kwoty 49.936,09 CHF z uwagi na cofnięcie pozwu przez powodów o zapłatę należności głównej. Jednocześnie postanowiono o zwrocie powodom kwoty 470 zł tytułem połowy opłaty sądowej od pozwu, pomniejszonej o opłatę minimalną.

(dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w Olsztynie z dn. 16 czerwca 2023 r. k. 157)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 września 2008 r. powodowie zawarli z Bankiem (...) S.A. w W. umowę kredytu budowlanego w walucie wymiennej nr U/ / (...). Zgodnie z treścią tej umowy bank udzielił kredytobiorcom na ich wnioski kredytu w łącznej kwocie 443.508,77 CHF, z czego kwota 441.302,26 CHF przeznaczona była na sfinansowanie zakupu i wyremontowania domu jednorodzinnego położonego w miejscowości W. przy ul. (...). Kredyt został udzielony na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 24 marca 2031 roku i miał być:

- wypłacony jednorazowo bezgotówkowo, na rzecz:
 - 1) zbywcy nieruchomości - przy czym część miała być przekazana na całkowitą spłatę kredytu, na zabezpieczenie którego ustanowiona była hipoteka na przedmiotowej nieruchomości, a pozostała część na rachunek sprzedawców – w kwocie 357.266,05 CHF, lecz nie więcej niż równowartość 725.000 zł;
 - 2) kancelarii notarialnej 9.330,65 CHF, lecz nie więcej niż równowartość 18.934,68 zł,
 - 3) kredytobiorców jako środki na remont i refinansowanie w kwocie 74.705,56 CHF;
 - 4) banku jako środki na opłatę przygotowawczą 2.206,51 CHF;
- wypłacony niezwłocznie po złożeniu przez powodów dyspozycji wypłaty, ustanowieniu zabezpieczenia i udokumentowaniu spełnienia dodatkowych wymagań;
- spłacany w złotych polskich, w miesięcznych ratach.

(dowód: umowa k. 58-62)

W dniu 11 stycznia 2013 roku został zawarty aneks nr (...) do ww. umowy kredytu, w którym ustalono, że spłata kredytu będzie następowała w CHF w formie wpłaty na podany w aneksie rachunek, przeznaczony do spłaty kredytu.

(dowód: aneks k. 63-65)

W dniu 15 października 2020 r. wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie, w sprawie o sygn. akt (...) ustalono, że umowa kredytu nr (...) z dnia 23 września 2008 r. jest nieważna. Zasadzono od pozwanego (...) solidarnie na rzecz powodów kwotę 141.846,17 CHF z ustawowymi odsetkami za okres od 6 maja 2020 r. do dnia zapłaty. Oddalono powództwo o zapłatę w pozostałej części, tj. kwoty 165.357,29 zł oraz oddalono powództwo ewentualne o zapłatę kwoty 230.500. Zasadzono na rzecz powodów solidarnie zwrotu kosztów procesu w kwocie 11.817 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 9 marca 2022 r. w sprawie o sygn. akt (...) na skutek apelacji powodów oraz pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 165.357,29 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 6 maja 2020 r. do dnia zapłaty. Oddalił apelację pozwanego oraz zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 9.100 zł tytułem kosztów instancji odwoławczej.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie wraz z uzasadnieniem, (...) k. 23-29v., wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wraz z uzasadnieniem, (...) k. 30-57)

W dniu 19 lipca 2022 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty w terminie 3 dni kwoty 156.406,80 zł oraz kwoty 49.936,09 CHF.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 67-69, potwierdzenie nadania k. 70, potwierdzenie odbioru k. 71)

Pismem z dnia 4 sierpnia 2022 r. powodowie złożyli pozwanemu oświadczenie o potrąceniu kwoty 922.189,33 zł stanowiącą kwotę wypłaconego kredytu z kwotą 156.406,80 zł przysługującą powodom z tytułu dokonanych wpłat na podstawie umowy kredytu, która została uznana prawomocnym wyrokiem za nieważną. Ponadto w dniu 05 sierpnia 2022 r. powodowie wpłacili na rzecz pozwanego kwotę 765.782,53 zł tytułem zwrotu wypłaconego kredytu.

(dowód: oświadczenie o potrąceniu k. 79-85, potwierdzenie nadania k. 96, potwierdzenie odbioru k. 97)

W dniu 30 stycznia 2023 r. pozwany wpłacił na rzecz powodów kwotę 49.936,09 CHF.

(dowód: potwierdzenie realizacji przelewu k. 146)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o zapłatę odsetek za opóźnienie żądanych przez powodów zasługuje na uwzględnienie w całości.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o załączone do akt przez strony dokumenty, których wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostawał fakt zawarcia przez powodów z poprzednikiem prawnym pozwanego, Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., w dniu 23 września 2008 r. umowy Nr (...) kredytu budowlanego w walucie wymienialnej. Bezspornym również był fakt, iż przedmiotowa umowa wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 15 października 2020 r., zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 marca 2022 r., uznana została za nieważną. Jednocześnie zasądzono na rzecz powodów kwotę 141.846,17 CHF oraz 165.357,29 zł.

Zatem roszczenie strony powodowej wobec pozwanego o zapłatę wynika z ustalenia, że przedmiotowa umowy kredytu za nieważną.

Nieważność umowy oznacza, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy między stronami, jaki miałby powstać w wyniku jej zawarcia. W konsekwencji, strony, które zawarły nieważną umowę, powinny sobie zwrócić wzajemnie otrzymane świadczenia. Skoro bowiem podstawa tych świadczeń została uznana za nieważną i sprzeczną z prawem, świadczenia te są świadczeniami nienależnymi w rozumieniu art. 410 k.c. Zgodnie z nim w przypadku świadczeń nienależnych zastosowanie znajdują przepisy art. 405 i nast. k.c., które przewidują obowiązek zwrotu korzyści uzyskanych kosztem innej osoby. Stosownie do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., mającej moc zasady prawnej, jeżeli bez bezskutecznego postanowienia, umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytobiorcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy.

W niniejszej sprawie, w odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa, z uwagi na spełnienie przez niego w całości roszczenia dochodzonego pozwem. W związku z powyższym powodowie cofnęli pozew w części dotyczącej żądania zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwoty 49.936,09 CHF, żądając jednocześnie zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów solidarnie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 49.936,09 CHF za okres od dnia 26 lipca 2022 r. do dnia 30 stycznia 2023 r. i wynoszące 3.152,47 CHF. Pismem z dnia 8 marca 2023 r. pozwany uznał wysokość odsetek wskazanych przez powodów.

Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c., Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego, albo zmierza do obejścia prawa.

Przyjmuje się, że uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności materialnej pozwanego, który za zasadne uznaje zarówno roszczenie powoda, jak i przyznaje uzasadniające je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, a w konsekwencji godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie pozwu (zob. wyrok SN z dnia 14 września 1983 r., III CRN 188/83, OSNC 1984, nr 4, poz. 60). Jeżeli żadna z tych okoliczności nie zachodzi sąd jest obowiązany wydać wyrok zgodny z uznaniem powództwa, bez względu na to, czy uznanie znajduje uzasadnienie w okolicznościach sprawy. Uznanie powództwa w rozumieniu art. 213 § 2 k.p.c. zakłada bowiem stwierdzenie istnienia

dochodzonego roszczenia, a tym samym wystąpienie wszystkich przesłanek kreujących jego byt prawny. Skutkiem uznania powództwa jest pominięcie postępowania dowodowego w zakresie okoliczności objętych uznaniem i wydanie wyroku uwzględniającego powództwo.

Wobec faktu, że pozwany uznał żądanie pozwu, co jest zgodnie z treścią wyżej przywołanego przepisu art. 213 § 2 k.p.c. wiążące dla sądu, jako że sąd nie dostrzegł żadnych okoliczności, które mogły by wskazywać by uznanie to było sprzeczne z prawem, z zasadami współzycia społecznego, czy by zmierzało do obejścia prawa, wobec czego Sąd w pkt I wyroku zasądził na rzecz powodów solidarnie ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 49.936,09 CHF od dnia 26 lipca 2022 r. do dnia 30 stycznia 2023 r., wynoszące 3.152,47 CHF, nadając wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności (pkt II wyroku).

W pkt III wyroku zasądzono od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 11.364 zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie pod dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Wobec cofnięcia przez powodów powództwa w zakresie zasądzenia od pozwanego kwoty 49.936,09 CHF, postanowieniem z dnia 16 czerwca 2023 r. umorzono postępowanie o zapłatę 49.936,09 CHF oraz zwrócono powodom kwotę 470 zł tytułem połowy opłaty sądowej od pozwu, pomniejszonej o opłatę minimalną.

Zgodnie z dyspozycją art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Natomiast w myśl art. 355 § 1 i 2 k.p.c., Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew, lub jeżeli wydanie postanowienia stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne, a postanowienie o umorzeniu postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym.

Na mocy zaś art. 203 § 2 k.p.c. na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Zwrot kosztów procesu w wypadku cofnięcia pozwu obciąża zatem co do zasady powoda. Odstępstwo od tej zasady dopuszczalne jest, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia powództwa.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy dostrzec należało, że powodowie w celu obrony swoich praw zmuszeni byli wystąpić z przedmiotowym powództwem o zapłatę, które wynikało z wydanego wcześniej wyroku ustalającego nieważność umowy o kredyt. Strona pozwana dopiero po wytoczeniu powództwa i doręczeniu jej odpisu pozwu spełniła świadczenie, uiszczając na rzecz powodów kwotę 49.936,09 CHF. Zaspokojenie przez pozwanego roszczenia powodów po wytoczeniu powództwa uznać należy za równoznaczne z przegraniem sprawy przez pozwanego.

Zatem Sąd na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu. Na zasądzoną kwotę 11.364 zł na rzecz powodów: składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 34 zł, opłata sądowa od pozwu w wysokości 530 zł, oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 10.800 zł.

W związku z tym, w punkcie III wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 11.364 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Niniejszy wyrok zapadł na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 148¹ § 1 i 3 k.p.c. Zgodnie z art. 148 § 1 k.p.c. posiedzenia sądowe co do zasady są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawy na rozprawie. Artykuł 316 § 1 k.p.c. stanowi, że po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Z tych przepisów wynika, że w postępowaniu cywilnym realizowana jest zasada jawności posiedzeń sądowych. Wyjątek od tej zasady przewidziano w art. 148¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie

rozprawy nie jest konieczne. Równocześnie - zgodnie z § 3 tego artykułu - rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.

W rozpoznawanej sprawie pozwany uznał powództwo, zatem zachodziły przesłanki do rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 148¹ § 1 i 3 k.p.c.

sędzia Ewa Oknińska